

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Αναδημοσίευση από το Φύλλο Αρ. 25 της εφημερίδας του Συλλόγου, Έτος 12ο, Δεκέμβριος 1995

Μικρό αφιέρωμα για τα 85 χρόνια από την ίδρυση του ΕΑΜ στις 27 Σεπτεμβρίου 1941

Το χωριό μας ήταν γεμάτο κόσμο κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Το ίδιο συνέβαινε και σε όλα τα άλλα χωριά. Είχαν επιστρέψει από τις πόλεις οι περισσότεροι ξενιτεμένοι τους γιατί δεν μπορούσαν να αντέξουν την εκδηλούμενη εκεί εντονότερη βία των στρατευμάτων κατοχής και τους υπάρχοντες αμέσους κινδύνους για τη ζωή τους. Η πείνα επίσης που δημιουργούσε η παντελής έλλειψη και των πλέον βασικών ειδών διατροφής ήταν ανυπόφορη. Στα χωριά η κατάσταση ήταν διαφορετική και οι κίνδυνοι ήταν πολύ λιγότεροι.

Την εποχή εκείνη λοιπόν, βγήκαν στην επιφάνεια διάφορες αντιστασιακές οργανώσεις που αντικειμενικό τους σκοπό πρόβαλαν την απελευθέρωση της πατρίδας, η καθεμία όμως απ' αυτές είχε διαφορετικές απόψεις για το καθεστώς που έπρεπε να επικρατήσει μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων. Οι ιστορίες αυτές είναι τόσο πολύ γνωστές πλέον που δε χρειάζεται να τις αναφέρουμε.

Εκπρόσωποι αυτών των κυρίων και βασικών οργανώσεων ή πολιτικών ομάδων που υπήγοντο και συνέθεταν αυτές τις κύριες οργανώσεις, περνούσαν συχνά-πυκνά από το χωριό όπου με τη βοήθεια των αντίστοιχων τοπικών οργανώσεων καλούσαν τους κατοίκους να τους μιλήσουν. Η πρόσκληση γινόταν με το χτύπημα της καμπάνας και αμέσως μετά με τη διατύπωση της προφορικής πρόσκλησης με τη δυνατή φωνή εκείνου που χτυπούσε την καμπάνα.

Μεταξύ των επισκεπτών της εποχής εκείνης και ομιλητών, ήταν κι ο εκπρόσωπος του ΚΚΕ. Ήταν ένας νέος που ήταν κουτσός από το ένα του πόδι, ήταν μορφωμένος, χειριζόταν πολύ καλά το λόγο, χρησιμοποιούσε εντυπωσιακά επιχειρήματα και ήταν γενικά έμπειρος στην αποστολή του. Ο κόσμος πήγαινε στις συγκεντρώσεις περισσότερο επειδή εκεί θα έβρισκε και τους άλλους χωριανούς με του οποίους θα περνούσε την ώρα του και πολύ λιγότερο για να ακούσει το τι θα ειπωθεί. Βεβαίως όλοι οι ομιλητές εξέθεταν το πρόγραμμα τους και επεδίωκαν να εμψυχώσουν τους κατοίκους κατά πρώτο λόγο και κατά δεύτερο,

Δύο εξαιρετικά σπάνιες φωτογραφίες του Αλποχωρίου, τραβηγμένες από τον επαγγελματία φωτογράφο Δήμο Θανασέλο.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ [Συνέχεια από σελ. 5]

αν τους πείσουν, να τους προτρέψουν να ενταχθούν στις τοπικές οργανώσεις που τους εκπροσωπούσαν ή στα αντίστοιχα ένοπλα τμήματά τους.

Αυτός λοιπόν ο άνθρωπος χάθηκε μετά την Κατοχή. Γνωστό ήταν μόνο ότι καταγόταν από την περιοχή της Λαμίας, από πού ακριβώς δεν ήταν γνωστό. Δεν υπήρξε άλλωστε ενδιαφέρον για την εξακρίβωση των στοιχείων και της τύχης του. Πέρασε απ' το χωριό μας, μίλησε, επεδίωξε να μεταδώσει τις ιδέες και απόψεις του χωρίς να βλάψει κανέναν και χάθηκε στο άγνωστο όπως και πολλοί άλλοι που πέρασαν από τον τόπο μας.

Πρόσφατα όμως ο **Γιώργος Κων. Χούσος** συζητώντας κάποια μέρα σε ένα καφενείο της περιοχής της Νέας Ελβετίας με κάποιον άλλον διηγείτο προς αυτόν γεγονότα της κατοχής μεταξύ των οποίων ανέφερε και τον προαναφερόμενο άγνωστο καθοδηγητή του ΚΚΕ με το χαρακτηριστικό του γνώρισμα της κουτσαμάρας. Ο συνομιλητής του λοιπόν του απάντησε ότι ο άγνωστος αυτός δεν ήταν άλλος από τον καταγόμενο από τη **Λαδικού Υπάτης δικηγόρο Χρήστο Ραχιώτη** με τον οποίον αργότερα έγινε συνάντηση και επακολούθησε απευθείας μ' αυτόν συζήτηση για τα γεγονότα της περιόδου εκείνης στην περιοχή μας.

Ο Χρήστος Ραχιώτης, έγραψε μεταξύ των άλλων και ένα βιβλίο με τον τίτλο **ΚΑΤΟΧΗ** στο οποίο αναφέρει περιστατικά της περιόδου εκείνης στη Ρούμελη και στη Θεσσαλονίκη όπου ανέπτυξε δράση. Παλιό, προπολεμικό μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος, περιγράφει τη δράση του στο βιβλίο αυτό.

Γράφει λοιπόν τα εξής για το Αλποχώρι:

«Την ευθύνη της ορεινής Δωρίδας, καθώς είπα, την αναθέσανε σε μένα. Ήταν όμως δύσκολη η μετακίνηση μου. Η οργάνωση δεν είχε ζώα. Όλοι πεζοί βάδιζαν.

Άρχισα τις ομιλίες. Σε κάθε χωριό βαράγαμε την καμπάνα και μαζεύονταν όλοι στην πλατεία. Πρωτοπήγα σ' Αλποχώρι.

Ο δάσκαλος έκανε μάθημα. Τον περίμενα απόξω. Κόντευε μεσημέρι, και σε λίγο σχόλαγαν.

Με τις μαρούδες τους στους ώμους αγόρια και κορίτσια βγαίνουν από την πόρτα. Αδύνατα και κατακίτρινα, λερά

και μπαλωμένα τα ρουχαλάκια τους και γουρουνοτσάρουχα η ποδεσιά τους. Απ' τις αστρέχies των σπιτιών κόβανε τα κρούσταλλα, που κρέμονταν σαν λαμπάδες και τα γλείφανε σαν γλειφιτζούρια.

Σαν φύγαν τα παιδιά μπήκα στο σχολείο και χαιρέτησα το δάσκαλο.

Άμα του 'πα τι ήθελα κατάλαβα πως δεν του πολυάρεσε. Σκέφτηκε λίγο κι ύστερα φώναξε ένα παιδί και ειδοποίησε τον Πρόεδρο και τον παπά. Σε λίγο ήρθανε. Ο παπάς ήταν καλόκαρδος. **(Την εποχή εκείνη δάσκαλος ήταν ο Κώστας Κωστόπουλος, παπάς ο Παπανικόλας Βαρνάβας και Πρόεδρος ο Γιώργος Καραγιάννης).**

“Θέλω να τους μαζέψετε τους χωριανούς, γυναίκες και άντρες να τους βγάλω ένα λόγο”.

“Δεν έχουμε αντίρρηση”, μου λένε, “αλλά που ξετρυπώνουν απ' το φωτογόνι μ' ένα τέτοιο κρύο”.

Εκανε τσιβούρα. Βρισκόμασταν στο τέλος τ' Αντρείας (Νοέμβρη).

Πάνω απ' τις πέτρινες στέγες των χαμόσπιτων ο καπνός περπάταε σαν ολόμαυρη αντάρα. Απ' τον αέρα δεν τράβαγαν τα μπουχαριά, τον εγύριζαν μέσα, ντούχνιαζε τις κάμαρες κι έβγαινε σαν σύννεφο απ' τις χαραμάδες της τσιατής.

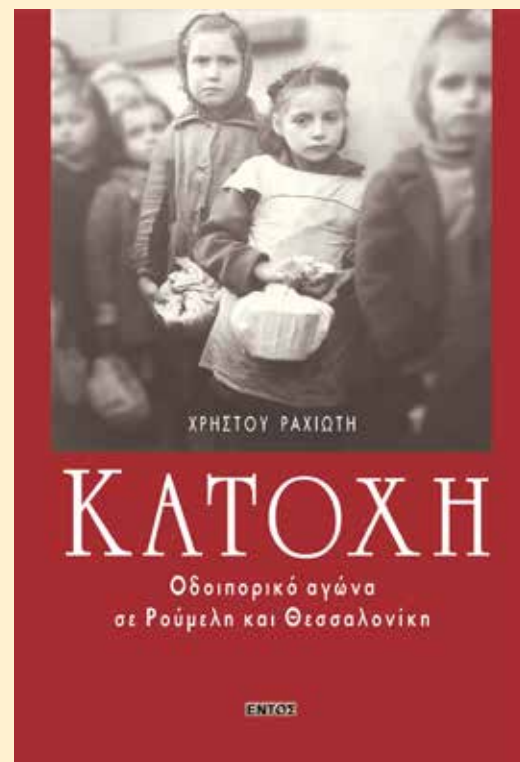
Κατάλαβα πως θέλουν ν' αποφύγουν τη συγκέντρωση. Ο Πρόεδρος πρότεινε, να πάω άλλη μέρα, να 'ναι ο καιρός καλός, αλλά εγώ επέμενα.

“Ακούστε”, τους λέω, “η πατρίδα είναι υπόδουλη και εσείς εδώ οι τρεις σε τούτο τ' απόμερο χωριό είστε οι κυβερνήτες του. Κι αν δεν κάνετε ό,τι οι καιροί προστάζουν θα σας καταριώνται τα παιδιά σας και θα σας κατακρένουν οι γενιές που θα έρχονται ύστερα από μας”.

Ο παπάς έδειξε προθυμία: “Βρες τρόπο”, λέει, “να τους βγάλουμε απ' τα σπίτια. Θα χτυπήσω βέβαια την καμπάνα, αλλά δεν την χαμπαρίζουν. Βάλε ένα ντελάλη, του λέω, να φωνάξει πως όσοι δεν έρθουν στο σχολείο, δεν θα γραφτούν στις καταστάσεις για σπύρτα και για αλάτι”. Έτσι κι έγινε.

Σιγά-σιγά μαζεύτηκαν. Άλλοι μπήκαν στο σχολείο κι άλλοι κάθονταν απ' όξω, φτώχεια να δουν τα μάτια σου. Σαν καπνισμένες ρέγγες ήταν όλοι. Βγήκα απ' το σχολειό. Ανέβηκα σ' ένα πεζούλι. Με κοίταζαν περίεργα.

Όταν τους είπα πως είμαι του ΕΑΜ κι αντιπρόσωπος του ΚΚΕ ξαφνιάστηκαν.

Το βιβλίο του Χρήστου Ραχιώτη «Κατοχή»

Δεν μίλαε κανένας. Ανάμεσα σ' άλλα τους είπα μ' απλά λόγια τους τρεις σκοπούς του ΕΑΜ. Αγώνας για το διώξιμο των κατακτητών. Αγώνας για την επιβίωση του λαού μας κι αγώνας για λεύτερες εκλογές σαν λευτερωθούμε.

Τέλος τους είπα πως στο ΕΑΜ συμμετέχει με άλλα κόμματα και οργανώσεις και το ΚΚΕ κι αντίκρουσα όλες τις κατηγορίες ενάντιά του, πως τάχα επιδιώκει τη διάλυση της οικογένειας, της θρησκείας, της πατρίδας, και το σφάξιμο των παπάδων, των χωροφυλάκων και των στρατιωτικών. Κι αντικρούαμε τις κατηγορίες σε κάθε ομιλία μας, γιατί οι αντίπαλοί μας λέγαν πως το ΕΑΜ θα 'τανε καλό αν δεν συμμετείχαν οι κομμουνιστές.

Τους έλεγα και καν' αστειό ανάμεσα, να γελάσουν. Αλλά ήταν τόσο βασανισμένοι και τυραγνισμένοι, που δύσκολα έσκαε τ' αχείλι τους. Βάσταξε ώρες η ομιλία μου. Τα μάτια όλων βούρκωσαν κι είδα μερικούς να κλαίνε.

Όταν τελείωσα δεν χειροκρότησαν, αλλά μ' ένα στόμα οι πιο μεγάλοι είπαν “καλό να 'χεις μας άνοιξες τη καρδιά”.

Πρώτος ο παπάς, ύστερα ο Πρόεδρος κι από κοντά ο δάσκαλος μου σφίξαν τα χέρια και μού 'παν και οι τρεις “Ευχαριστούμε”. Ένιωθαν ότι η ομιλία μου στο Αλποχώρι μ' ενθάρρυνε».